

Barn af Familien til Verden, og af ved statsrettlige Foredrag, som Folk af deres egen Midte have holdt, og som de for en stor Del mere eller mindre have hyldet eller medvirket til, at have givet statsrettlige Lærefætninger, som de her have hævet til almen Gyldighed — væsentligst have givet Materialet til dette Forslag. Men dersom der ikke var Andet, som kunde overbevise om, at denne Lov ikke er en Partilov, saa maatte dog det, som den høitærede Conseilspræsident saa træffende bemærkede, kunne gjøre det, nemlig det, at der aldrig har været noget Ministerium, hvilket Parti det saa end hørte til, der har sølt sig saa tiltalt af Loven, at det har villet fremme den, efterat dets Medlemmer engang vare blevne Ministre. Jeg ser dog deri ikke noget Bevis for, at Loven ikke skulde fremmes; thi det er usynligt en menneskelig Svaghed, der har afholdt Ministrene fra at fremme en saadan Lov, hvilket jeg ikke haaber skal kunne gjælde om en Gæst af dem paa denne Side af Salen, dersom de nogeninde skulde blive Ministre. Jeg mener kun, at der i en saadan Utilbøielighed dog synes at ligge et Bevis for, at dette er en Lov, som ganske vist kan være til Fordel for alle Partier, men som ogsaa kan blive lige det stik Modsatte for alle Partier; thi den er, for at sige det med eet Ord, ikke Andet end en Hændelse og Indskærpelse af Grundlovens Ord og Mening, som er Grundlaget for hele vort politiske Liv. Naar man vil bedømme denne Lov, saa kommer det ikke an paa at sammenligne dens Bestemmelser med Bestemmelserne i den norske og belgiske Forsatning — hvad der for Øvrigt kan være ganske interessant, naar man i høit Grad er i Besiddelse af juridisk Skarpsindighed, men i den Henseende tør jeg ikke maale mig med de ærede Lædere, som tidligere have havt Ordet — men saa kommer det an paa, om Loven gennemgaaende er baaren af de samme Principer, og om Udtrykkene fyldigere, klarere og sikrere garantere Gjennemsørelsen af de Grundfætninger, som dog Enhver maa indrømme ligge i Grundloven. Det kommer altsaa med eet Ord an paa at undersøge, om Loven kan være Midlet til at skaffe Landet en vedvarende grundlovmæssig Regjering og til at føre vore politiske Forhold ind paa et saadant Spor, at man kan sige, at de gennemgaaende hvile paa den naturlige, funde og fornuftige Opfattelse af Grundloven. Deri ligger Lovens Betydning. Gjør den dette, saa er den god, gjør den det ikke, saa er den slet, og saa er det ganske ligegyldigt, hvor skarpsindige Bestemmelserne ere. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de enkelte Bestemmelser. Jeg skal indrømme, at der er enkelte Bestemmelser, som efter mit Skjøn ere for milde, og hvor der efter min Mening maatte tilføjes Noget. Der er Lakuner og Øre, som man med nogen Skarpsindighed kan komme ud af, men jeg skal ikke komme ind paa denne Side af Sagen.

Det er Ting, som ikke have Betydning under første Behandling, thi det er vel sagtens givet, at denne Lov vil blive henvist til et Udvalg, og det vil da være der, at disse Mangler maa rettes. Det, som det kommer an paa her, er at gjøre det klart, hvorledes Forholdet er gennemgaaende, og med Hensyn dertil har jeg ikke hørt, at der fra Modstandernes Side er reist en eneste Indvending imod, at det dog er Grundlovens Løfte, der bærer hele Loven. Jeg har ganske vist hørt, at der er reist Indvendinger med Hensyn til, om en enkelt lille Bestemmelse kunde indføres af Hensyn til en anden juridisk Bestemmelse i Grundloven; men man har ikke indladt sig paa det Spørgsmaal, om den Tilstand, som en saadan Lov vilde tilveiebringe, var grundlovmæssig eller ikke, og dette burde dog være kommet frem. Der blev saaledes bemærket af det ærede Medlem, der er fra Nord for Limfjorden — det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgfreds (Bagger) — at saadanne udførlige Bestemmelser kunde aldeles ikke gives i en saadan Lov; thi enten fulgte de af Grundloven, og saa behøvede de ikke at optages her, eller ogsaa var det Mere, end der stod i Grundloven, og saa duede de ikke. Med Hensyn hertil vil jeg gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at dette er en Bemærkning, som ganske vist er rigtig; men den er allerede fremsat, da Monrad fremkom med sit Lovforslag, fra enkelte Medlemmers Side, som fandt det Samme, og der blev ogsaa svaret derpaa, saaledes som der maa svares derpaa, at denne Indvending i Grunden ingen Betydning har ligeoverfor Grundlovens Bud om, at Ministeransvarligheden nærmere skal ordnes ved Lov; thi det ligger altsaa ligesom i Grundloven, at dette skal ske nærmere ved Lov, og man maa altsaa komme ind paa, hvorvidt man maa gaa i denne nærmere Bestemmelse, og paa en Undersøgelse af, om man handler i Samklang med Grundloven eller ikke. Med Hensyn til dette tror jeg, at jeg, for at klare mit Standpunkt, maa være berettiget til at udtale den Mening, at det aldeles ikke kan siges at være stridende mod Grundloven, at man paalægger enten Regjeringen eller Ministrene indskrænkende Bestemmelser, som Grundloven ikke har paalagt dem. Der er visse Ting, som Grundloven forbyder, de kunne naturligtvis ikke ske, og der er visse Ting, som Grundloven befaler, de skulle altsaa ske; men naar Grundloven tillader en eller anden Ting, følger det aldeles ikke deraf, at man ikke ved særlig Lov kan forbyde det. Grundloven tillader nemlig paa forskellig Maade. Der er Tilladelser, som indeholde ikke blot en Tilladelse til, at en Ting maa ske, men en ligesom og udtrykkelig Billæstilskjendegivelse af, at Det eller Gint skal være tilladt; men der er andre Ting, som tillades ifølge Grundloven, blot fordi Grundloven i den Maade, hvorpaa den har behandlet Sagen, maa siges at have villet nøies med i det Mindste denne Garanti, og hvad der ligger derudover,